

Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine bir fıkra eklenmesine dair Kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Bütçe Komisyonları raporları (1/436)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 1178, 6 - 3880

26 . XI . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 22 . XI . 1948 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan, 1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine eklenecek fıkra hakkındaki kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Hasan Saka

Gerekçe

Cumhuriyet Hükümeti nezdindeki yabancı Elçiliklerin inşa ettirdikleri Elçilik binalarının ekserisi ikmal edilmiş, ancak Amerika, Kanada gibi bazı Devletlerin binaları yapılmış bulunmaktadır. İnşaat hususunda Cumhuriyet Hükümeti yabancı Elçiliklere büyük kolaylık göstermiş ve 1341 yılı Bütçe Kanununa eklemiş olduğu bir madde ile kendilerine meccanen arsalar teffizini gerek bu arsalar gerekse binaların harçsız ve rüsumsuz tapuya kaydını kabul etmiş olduğu gibi, Hükümet merkezinde yapacakları binalar için yabancı memleketlerden getirecekleri her türlü yapı malzemesinin de Gümrük Vergisinden muafiyetini temin eylemiştir.

Ancak 1938 senesine kadar Bütçe kanunlarında mevcut bulunan bu hüküm ayrı bir kanun halinde tedvin edilmek üzere Bütçe Kanunundan çıkarılmış fakat, bugüne kadar ayrı ve müstakil bir kanun halinde Büyük Millet Meclisine sevkedilmemiştir.

Bu fâsıla içinde Polonya, İtalya, Sovyet Rusya ve Almanya Elçiliklerinin binalarını ikmal edebilmek üzere yukarıda belirtilen muafiyete güvenilerek getirilen malzemeye Gümrük Vergisi muaflığı tesis edilmemiştir.

Bir taraftan bilûmum Elçilikler için evvelce tanınmış olan muafiyetin yeniden yapılacak olan binalara da teşmili, diğer taraftan da evvelce getirilmiş bulunup muaflık uygulanmasına imkân olmayan bu nevi yapı malzemesinin de muaflıktan faydalandırmasını sağlamak maksadiyle ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Gümrük ve Tekel Komisyonu

Esas No. 1/436

Karar No. 6

8 . XII . 1948

Yüksek Başkanlığa

Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 22 . XI . 1948 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan 1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine eklenecek fıkra hakkındaki kanun tasarısı Yüksek Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilmekle 3 . XII . 1948 tarihinde Gümrük ve Tekel Bakanı ve Maliye Bakanlığı temsilcisi huzuriyle toplanıp konuşuldu:

Hükümet gerekçesinde de bildirdiği gibi, Ankara'da inşa edilecek Elçilik binaları için yabancı memleketlerden getirilip gümrüklerde bulunan her türlü inşa malzemesinin gümrük resimlerinden muafiyeti 1938 senesine kadar bütçe kanunlarına konulan bir fıkra ile temin ve tatbik edildiği halde, bu tarihten itibaren bu muafiyetin ayrı bir kanun halinde tedvini düşünülerek bütçe kanunundan çıkarılmıştır. Ancak bugüne kadar ayrı bir kanun halinde Büyük Millet Meclisine sevkedilemediğinden gümrüklere gelen bu türlü inşa malzemelerinin gümrük resimlerinden muafiyeti tesis edilememiştir. Hükümetimizle diğer Devletler arasında mütekabiliyet esasına dayanan bir nezaket ve mücameleden ibaret olan bu muafiyetten bir kısım devletler istifade ettiği halde diğerlerinin istisnası tensip ve tecviz edilemeyeceğinden 1 . VI . 1929 tarihli ve 1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine bir fıkra ilâvesiyle bu muafiyetin temini ve 1 Haziran 1939 tarihinden beri getirilen bu türlü yapı malzemesine de teşmili istenmiştir.

Komisyonumuz esas itibarıyla Hükümetin teklifini kabul etmekte ise de, aradan geçen 10 senelik müddet zarfında Gümrüklere gelen inşa malzemeleri için tahakkuk ettirilip de tahsili cihetine gidilmeyen resimler zaman aşımına tâbi bulunmuş olduğu cihetle bunun bir kanun tasarısının şümülüne sokulmasını uygun bulmamış, bu resimlerin Bakanlar Kurulunca verilecek ay-

ri bir kararla terkin ve tenzilini muvafık görmüştür.

Bu bakımdan tasarımların :

« İşbu muafık 1 Haziran 1938 tarihinden beri getirilip de Gümrük vergileri henüz ödenmemiş bulunan yapı malzemesine de şâmil ».

Fıkrası, zaman aşımına girmiyen bir mebede alınarak (İşbu muafık 1 Ağustos 1943 tarihinden beri getirilen yapı malzemesine de şâmil dir). yolunda tadil edilmiştir.

Sayın Gümrük ve Tekel Bakanının da izah ettiği veçhile bu kanunun bir an evvel çıkarılması bu muafiyete dayanılarak Gümrüklere getirilen inşa malzemesinin resimsiz geçirilmesine ve bu husustaki müracaatların kabul ve intacına imkân vereceği için ivedilikle müzakeresi teklif edilmiş ve Komisyonumuzca da oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Gümrük ve Tekel Ko. Başkanı

Sözcü

Mardin

Zonguldak

Gl. S. Düzgören

O. S. Orhon

Kâtip

Malatya

Ağrı

Hatay

O. Taner

A. Alparsar

S. B. Uluç

İmzada bulunmadı.

Çanakale

İçel

İçel

H. Bingöl

H. Aslan

S. İnankur

İmzada bulunmadı.

Kastamonu

Kırşehir

Kocaeli

F. Mağara

N. Erdem

A. Dikmen

İmzada bulunmadı.

Konya

Mardin

Samsun

H. Uluslan

İ. F. Alpaya

H. Berk

Samsun

Tekirdağ

Tokad

M. Köprülü

E. Pekel

E. Eken

İmzada bulunmadı

İmzada bulunmadı.

Trabzon

Urfa

D. Eyupoğlu

O. Ağan

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/436

Karar No. 77

3 . II . 1949

Yüksek Başkanlığa

Gümrük tarifesi kanununun 6 ncı maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında, Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 26 . XI . 1948 tarih ve 6/3880 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı, Gümrük ve Tekel Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza havale buyurulmakla, Maliye, Gümrük ve Tekel Bakanlıkları yetkili temsilcileri hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Tasarı, Ankara'da yapılacak elçilik binaları için yabancı memleketlerden getirilmiş ve getirilecek olan her türlü yapı malzemesinin Gümrük Vergilerinden muafiyeti istihdaf. etmektedir.

1341 - 1938 yılına kadar bu muafiyet Bütçe kanunlarına eklenen hükümlerle sağlanmakta idi. Bütçe kanunlarına yalnız bir yıla maksur olan hükümlerin konulması prensipine dayanılarak 1938 yılında muafiyete dair hükümler Bütçe kanunundan çıkarıldığı halde, tasarı Yüksek Meclise on yıl sonra sevk edilmiş bulunmakta olup arada geçen bu müddet zarfında gümrüklere gelen bu kabil inşa malzemesinin gümrük resimlerinden muafiyeti sağlanamamış ve Gümrük resimleri tahakkuk ettirildiği halde tahsil edilemiyerek malzemeyi getirenler borçlandırılmış bulunmaktadır.

1341 yılından 1938 yılına kadar Bütçe kanunlarında devamedegelen bu muafliğin 1938 den sonra kaldırılması yukarda arz edildiği veçhile sırf bütçede devamlı bir hükmün yer alması noktasından ileri geldiği, devletler arasında cari müteakabiliyet kaldelerine tamamiyle uygun olan bu muafliğin kaldırılması Hükümetçe de düşünülmediği vâkı izahlardan anlaşılmaktadır.

Tasarı esas itibariyle Komisyonumuzca da kabule değer görülmüştür.

Ancak Hükümetin birinci maddesinin son fıkrasında 1938 den bugüne kadar geçen on yıllık bir süre içinde bu yolda memlekete girmiş bulunan malzemenin de bu muafliktan faydalan-

maları derpiş edilmiştir.

Gümrük ve Tekel Komisyonu ise 1943 yılına kadar gelen malzemenin Gümrük Resimlerinde zamanasını olduğunu kabul ederek muafliğin idari bir kararla yapılmasını mümkün görmüş ve bu tarihten sonrakiler için muaflik hükmünü tesis etmiştir.

Komisyonumuz, 1938 tarihinden bugüne kadar muafliğe ait hiçbir hüküm mevcut olmadığı halde tahakkuk eden Gümrük Resimlerinin tahsil edilmeyip borçlandırılmak suretiyle bırakılmasını muvafık bulmamakla beraber bunun düveli mücamelenin bir zarureti olarak kabulünü ve ancak hâdisenin bir vergi muafiyeti mahiyetinde bulunması itibariyle idari bir kararla yapılmasına imkân olmadığından Hükümet teklifinin buna dair fıkrasının geçici bir madde olarak tasarıda yer almasını uygun görmüş ve tasarıda bu değişikliği yapmış bulunmaktadır.

Bu değişiklikle hazırlanan tasarı Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Bütçe Ko. Başkanı
Mardin

Başkanvekili
Diyarbakır
İ. H. Tigrel
Kâtip

Sözcü

Ankara

M. Eriş

Amasya

Ankara

Ankara

A. K. Yiğitoğlu

N. C. Akkerman

Ç. Gölet

Ankara

Bursa

İsparta

Dr. A. H. Selgü

F. Bük

K. Turan

İstanbul

İzmir

İzmir

S. Bekter

M. Birsol

S. Dikmen

İzmir

Kastamonu

Konya

S. Odyak

T. Coşkan

M. A. Binal

Kütahya

Malatya

Niğde

Muhallifim

M. S. Eti

R. Gürsoy

H. Gedik

Samsun

Urfa

M. A. Yürüker

E. Tekeli

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine eklenecek fıkra hakkındaki kanun tasarısı

MADDE 1. — 1. VI. 1929 tarihli ve 1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine aşağıdaki 4 ncü fıkra eklenmiştir.

« 4. — Ankara'da inşa edilecek Elçilik binaları için yabancı memleketlerden getirilip gümrükte bulunan ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak 5 yıl içinde getirilecek olan her türlü yapı malzemesi gümrük vergisinden muaftır.

İşbu muaflık 1 Haziran 1938 tarihindenberi getirilip de gümrük vergileri henüz ödenmemiş bulunan yapı malzemesine de şâmilidir. »

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Gümrük ve Tekel Bakanı yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Devlet Bakanı
H. Saka Başb. Yardımcısı

Barutçu

Adalet Bakanı	Milli Savunma Bakanı
Fuad Sirmen	H. Çakır
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı V.
M. H. Göle	T. B. Balta
Maliye Bakanı	Milli Eğitim Bakanı
Ş. Adalan	T. Banguoğlu
Bayındırlık Bakanı	Ekonomi Bakanı
Nihat Erim	C. Ekin
Sa. ve So. Y. Bakanı	Gümrük ve Tekel Bakanı
Dr. K. Bayazit	E. Erişirgil
Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
Cauid Oral	Güleğ
Ticaret Bakanı	Çalışma Bakanı
C. S. Barlas	T. B. Balta

GÜMRÜK VE TEKEL KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine eklenecek fıkra hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 1. VI. 1929 tarihli ve 1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine aşağıdaki 4 ncü fıkra eklenmiştir:

« 4. — Ankara'da inşa edilecek Elçilik binaları için yabancı memleketlerden getirilip gümrükte bulunan ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak beş yıl içinde getirilecek olan her türlü yapı malzemesi Gümrük Vergisinden muaftır.

İşbu muaflık 1 Ağustos 1943 tarihinden beri getirilen yapı malzemesine de şâmilidir. »

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine eklenecek fıkra hakkındaki Kanun tasarısı

MADDE 1. — 1 . VI . 1929 tarihli ve 1499 sayılı Gümrük Tarifesi Kanununun 6 ncı maddesine aşağıdaki 4 ncü fıkra eklenmiştir.

«4. Ankara'da inşa edilecek Elçilik binaları için yabancı memleketlerden getirilip gümrükte bulunan ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak 5 yıl içinde getirilecek olan her türlü yapı malzemesi Gümrük Vergisinden muaftır.»

GEÇİCİ MADDE — 1 . VI . 1938 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar getirilip de Gümrük Vergileri henüz ödenmemiş bulunan yapı malzemesi hakkında da bu kanunun hükümleri uygulanır.

MADDE 2. — Hükümetin 2 ncı maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.